

สิทธิของประชาชน ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

1. สิทธิได้รู้
2. สิทธิตรวจสอบ
3. สิทธิขอข้อมูล
4. สิทธิได้รับสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้อง
5. สิทธิคัดค้านการเปิดเผย
6. สิทธิร้องเรียน
7. สิทธิอุทธรณ์
8. สิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน

สิทธิได้รู้ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่ ได้แก่ โครงสร้างและการจัดการองค์กร สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน สถานที่ติดต่อขอรับข้อมูลข่าวสาร กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือเวียน ที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่าง กฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

สิทธิตรวจสอบ รับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยหน่วยงานของรัฐต้องจัดข้อมูลให้สามารถตรวจสอบได้ในเรื่องดังต่อไปนี้ ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรง ต่อเอกชน นโยบาย แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ มติคณะรัฐมนตรีหรือมติคณะกรรมการ ที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารอื่นๆ เช่น ประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา ผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างประจำเดือน ฯลฯ

สิทธิขอข้อมูล นอกจากข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่หรือที่จัดไว้ให้ตรวจสอบแล้ว ประชาชนสามารถขอข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นๆ ได้โดยหน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่จะขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร และข้อมูล ข่าวสารดังกล่าวต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้ว และพร้อมจะให้ได้ มิใช่การต้องจัดทำวิเคราะห์ จำแนก รวบรวมขึ้นใหม่

สิทธิได้รับสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้อง บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจสอบ ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารได้โดยที่หน่วยงาน ของรัฐอาจมีหลักเกณฑ์เรียกเก็บค่าธรรมเนียมก็ได้

สิทธิคัดค้านการเปิดเผย กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด และผู้รับแจ้ง มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ

สิทธิร้องเรียน หากประชาชนเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสาร หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. นี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือไม่ได้รับความสะดวก ประชาชนมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสาร ของราชการได้ โดยคณะกรรมการฯ ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน

สิทธิอุทธรณ์ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสีย ประชาชนสามารถยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ เพื่อให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

สิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ที่เกี่ยวกับตนเองจากหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นๆ ได้ และถ้าพบว่าข้อมูลข่าวสาร ส่วนบุคคลดังกล่าว ไม่ถูกต้องตามที่เป็นอย่างจริงก็มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐนั้น แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลนั้นได้

